

Abstrakt

Na evropské politické scéně dochází v posledních dvou dekádách k zásadním proměnám. Podpora a vliv populistických stran konstantně roste a jejich zastoupení v jednotlivých národních parlamentech se neustále zvyšuje. Zásadní vliv populismu na dnešní společnost je možné demonstrovat například na rozhodnutí občanů Velké Británie o odchodu z Evropské unie, či tzv. erozi demokracie v Maďarsku. Analytická část práce staví na základech popsaných v části teoretické, kde se autor nejprve snaží souhrnně definovat a klasifikovat jinak velmi komplexní a zároveň vágně používaný termín populismus. Teoretické zarámování vychází především z konceptu Case Muddeho, který definuje populismus jako tenkou politickou ideologii štěpící společnost. Následné teoretické vymezení hlavních populistických znaků a příčin vychází z podrobné rešerše soudobé odborné literatury a staví zejména na teorii ekonomického strádání a teorii kulturní proměny. Předkládaná práce se snaží do složité problematiky přispět především vytvořením komplexního empirického modelu, který dokáže měřit výslednou míru populismu jednotlivých evropských stran. Bližší analýza výsledků této faktorové analýzy a její aplikace na evropské prostředí ukázala, že stav úspěšnosti populistických stran je alarmující. Výsledky naznačují, že každý třetí Evropan volí populistickou stranu a že většina populistických evropských stran je ve svých jednotlivých zemích úspěšná. V návaznosti na tyto výsledky byla druhým stěžejním krokem snaha o odhalení hlavních příčin výsledné míry populismu jednotlivých evropských stran. Výsledky víceúrovňové vícenásobné regrese ukázaly, že kontextuální faktory národní úrovně nemají vliv na výslednou míru populismu padesáti úspěšných populistických stran. Statisticky významný vliv na míru populismu zkoumaných stran byl prokázán u dvou individuálních faktorů: míra euroskepticismu dané strany a personalizované vedení strany. Právě tyto dva faktory lze považovat za klíčové činitele v souvislosti s již zmíněnými důsledky populismu a jejich souvislost s populismem by měla být v odborné literatuře více reflektována.

Klíčová slova: populismus, typologie populismu, příčiny populismu, měření populismu, kontextuální faktory, volby, politické strany